

Opstellingen in resonantie met de geest

Inleiding

Wat is nieuw bij opstellingen vanuit de geest?

1. De innerlijke houding: de begeleider van een opstelling laat zich in elk opzicht en bij iedere stap leiden door een beweging van de geest. Deze bepaalt voor hem met wie hij mag werken, wat hij mag oppakken, hoe ver hij moet gaan en wanneer hij moet stoppen.
2. Instemming met alles en iedereen, zoals het is, zonder oordeel, met achting en liefde.
3. Geen bezorgdheid, omdat hij erkent dat alles en iedereen geleid wordt door deze beweging van de geest, wat zijn lot en zijn schuld ook is.
4. Geen innerlijke beelden over wat voor hemzelf en de ander goed of fout zou zijn. Daarom staat de begeleider open voor elke aanwijzing die hem ingegeven en opgedragen wordt door de precieze waarneming en de resonantie met de beweging van de geest.

Filosofie

Ik ben bij dit werk veel ingegaan op de achtergronden van menselijk gedrag, menselijk lijden en geluk. Eigenlijk is dat filosofie; maar een bijzonder soort filosofie. Filosofie die voortkomt uit instemming met iets anders.

Wat is filosofie oorspronkelijk? De filosofie keek naar iets, observeerde het nauwlettend en stelde zich open voor alle verschijnselen. Plotseling toonde zich dan aan de filosoof het wezenlijke daaruit. Het toonde zich

aan *iemand die de wijsheid liefheeft* – dat is namelijk de betekenis van het woord filosoof.

Filosofie betekent: plotseling zie ik het wezenlijke achter dat, wat op de voorgrond speelt. Wie inzicht heeft in het wezen, wie dus beseft wat wezenlijk is, wordt door dit weten in staat gesteld en ook gedreven om te handelen. Dit soort inzicht moet toegepast worden, zonder toepassing blijft het inzicht leeg. Anders gezegd, inzicht dat geen toepassing mogelijk maakt, is geen wezenlijk inzicht.

Dit werk is alleen mogelijk omdat dit soort inzicht eraan vooraf gegaan is. Hier is de houding van de hulpverlener die van een filosoof. Dat betekent: hij stelt zich bloot aan wat zich laat zien, gewoon zoals het is. Hij wordt innerlijk leeg, zonder bedoeling, zonder terug te grijpen op eerdere kennis, zonder angst. Dan, als een bliksemflits, toont zich de volgende wezenlijke stap aan hem. Die zet hij. Daarna weet hij het niet meer want het inzicht is nooit volledig. Het wezenlijke inzicht is nooit een algemene waarheid. Het is slechts een aanwijzing tot de volgende noodzakelijke en mogelijke stap. Als die stap gezet is dan begint het proces weer opnieuw. De hulpverlener wacht opnieuw tot hem de volgende stap getoond wordt. En zo ontwikkelt zich iets, in voortdurende harmonie met de scheppende kracht die achter alle dingen werkzaam is.

Het lichaam

Wat is datgene wat daar scheppend werkt? Om dat beter te begrijpen geef ik een kort voorbeeld. Alles wat leeft, bijvoorbeeld ons lichaam, wordt aangestuurd door een scheppende kracht die alles bijeenhoudt en aanstuurt en daarmee iets nieuws voortbrengt, iets op scheppende wijze tot stand brengt. Deze kracht kennen we als de ziel. Het lichaam leeft omdat het bezielde is. Het leven van het lichaam volgt bepaalde ordeningen. Alles wat leeft, ontwikkelt zich volgens een bepaalde ordening. Deze ordening is echter niet afgerond, omdat het levende zich immers ontwikkelt. En toch

ligt er al iets vast. Wat bepaald is, kan niet uit het stoffelijke voortkomen, het moet ergens anders vandaan komen, uit iets dat boven het stoffelijke staat en zelf niet aan een ordening onderworpen is.

De ziel

Datgene wat de ziel in staat stelt om het lichaam te bezielen en het levende voort te brengen en te bewegen, volgt ook ordeningen die al bepaald zijn. Zo duldt deze ziel bijvoorbeeld geen uitsluiting, dat is een bepaalde wetmatigheid. Deze aan de ziel gestelde ordening kan dus niet uit de ziel zelf komen. Ze moet komen uit iets dat boven de ziel staat.

De menselijke geest

Boven de ziel staat de menselijke geest. De geest onderscheidt zich doordat hij onbegrensd is. We kunnen bijvoorbeeld met onze geest bliksemsnel tot aan de verst verwijderde sterrenstelsels gaan en dan zijn we daar. Of we verbinden ons met iemand die ver weg is, en dan zijn we bliksemsnel daar. Met de geest overbruggen we pijlsnel alle afstanden. De geest is in dit opzicht niet beperkt.

En toch volgt ook de menselijke geest ordeningen, hij staat daar niet boven. Zo kunnen wij bijvoorbeeld slechts in bepaalde categorieën denken. Bijvoorbeeld in categorieën als oorzaak en gevolg of tijd en ruimte. Ook volgt de menselijke geest bepaalde logische wetten. Deze ordeningen en wetten zijn voor onze geest bepalend, we kunnen uitsluitend binnen deze ordeningen denken. Dus moet er boven de menselijke geest nog iets anders zijn dat deze ordeningen bepaalt en dat werkt via deze ordeningen. Wat is dat?

Het moet ook een vorm van de geest zijn maar niet zoals de menselijke geest. We kunnen bijvoorbeeld waarnemen dat alles wat is, beweegt. Alles is in beweging, in een scheppende beweging. Daarachter werkt een scheppende kracht, onuitputtelijk scheppend. Dat is de eigenlijke kracht. Als we innerlijk leeg worden, komen we tenslotte in aanraking met onze oorzaak. Dat is de scheppende kracht. Die oorzaak is niet alleen mijn oorzaak, ze is de oorzaak van ieder van ons en van de wereld als geheel. Wanneer ik met deze oorzaak in aanraking kom dan ben ik tegelijkertijd in contact met ieder ander. Maar in dit contact in de diepte werk ik niet meer vanuit mijn 'zelf'. Mijn oorzaak werkt samen met ieder ander, omdat ze de oorzaak is van zowel mij als de ander.

Pas op dit pad en vanuit deze verbinding bereikt de scheppende kracht ook deze manier van werken. Daarom kan je dit werk uiteindelijk pas doen als je deze weg naar inzicht minstens voor een deel hebt afgelegd. Als je deze filosofie verinnerlijkt hebt – als het iets is dat door jou heen op gang komt – als je het 'zelf' voorbij bent. Dan kan je dit werk doen. Dat is dan natuurlijk geen psychotherapie meer. Dit werk gaat ver voorbij psychotherapie. Het is toegepaste filosofie en een levensscholing. Als je het vast wilt leggen in de categorie van de psychotherapie dan mis je het wezenlijke.

5.1 Opstellingen in resonantie met de scheppende geest

Wat is een familieopstelling? Het is een proces: een familie wordt opgesteld. In een groep kiest iemand representanten voor zijn ouders, broers en zussen en ook voor zichzelf; hij stelt ze op in de ruimte, in relatie tot elkaar. Dat is een familieopstelling, heel eenvoudig.